

var der ikke nogen Mulighed for — eller det var i alt Fald i allerhøieste Grad usandsynligt — at Sagen, selv om Ministeren ligesom havde kunnet slutte sig til disse Punkter, kunde undergaa den Behandling i Landstinget, som var nødvendig for dens Tilendebringelse. Da der imidlertid blandt de vedtagne Punkter var nogle, som vare af den Bestaffenhed, at Ministeren ikke troede at kunne gaa ind paa dem, var derved yderligere enhver Udsigt til at føre Sagen til Ende aldeles fjernet, og Rigsdagen blev da ogsaa sluttet, uden at den fandt sin Afslutning. I sidste Samling fremkom da Forslaget paany fra de samme ærede Medlemmer, der nu have indbragt det, men ikke saaledes, som man dog maatte kunde have ventet det, i den Skikkelse, hvori det i den foregaaende Samling blev vedtaget her i Folkethinget med et betydeligt Flertal og deriblandt netop Naend, som havde været temmelig stærkt imod Ministeren, medens de, der nærmest havde sluttet sig til det oprindelige Forslag, havde været i Mindretallet. Efter almindelige Negler kunde man have ventet, at netop det Lovforslag var kommet frem, som det tidligere Folkething, der netop var det samme, som sad her ifjor, havde vedkjendt sig; men det var ingenlunde Tilfældet. Derimod fremkom man paany med det samme Forslag, som Landstinget enstemmig sidste Gang havde forladt, idet det var gaaet over til et andet, og det saaledes paany indbragte Forslag naaede nu gjennem forskjellige Svingninger til det Punkt, som Lovforslaget om samme Gjenstand ikke havde naaet forrige Gang, nemlig til et Jælle-udvalg. Dette kom til at bestaa af 18 Medlemmer, af hvilke Folkethinget og Landstinget hver valgte 9. Det endelige Udvalg af Udvalgets Forhandlinger blev, at de 9 Medlemmer — 5 af Landstinget og 4 af Folkethinget — sluttede sig til det Grundlag, der var vedtaget den 28de Marts Aaret iforveien; af de øvrige Medlemmer sluttede kun 5 sig, nemlig 4 af Folkethinget og 1 af Landstinget, til det Lovforslag, der nu ligger for, hvorimod 3 Medlemmer af Landstinget fandt, at det allerede var at gaa meget vidt at slutte sig til det Forslag, der var vedtaget her af Thinget Aaret iforveien, og 1 Medlem var fraværende. Saaledes stod Sagen i sidste Samling, og den kom til Afgjørelse omtrent Aarsdagen efter den fjerde stedsindne Afgjørelse, nemlig, om jeg ikke huser feil, den 20de Marts her i Folkethinget og den 25de Marts i Landstinget. Der fremkom da det Resultat her i Folkethinget, at 48 Medlemmer stemte for det Forslag, som nu foreligger, altsaa for Forkastelse af, hvad der Aaret iforveien var vedtaget her i Thinget, medens 43 netop stemte for dette, og 10 Medlemmer vare fraværende. Sagen kom derefter ind til Landstinget, hvor det her vedtagne Forslag blev forkastet med 40 St. imod 6. Jeg tror nu, at det efter denne Skildding af Hovedpunkterne i denne Sags Gang maatte kunne siges med virkelig Grund, at der ogsaa fra

Ministeriets Side er gjort, hvad der kunde gøres for at komme ind; at der virkelig har vist sig endog overveiende god Udsigt til, at denne Sag kunde have faaet en Afslutning, hvad der jo fra mange Sider er blevet stærkt ønsket, og at den kunde have faaet denne Afslutning i 1871, den Gang den forelaa her til næste Behandling i en Skikkelse, som et overmaade stort Antal af Thingets Medlemmer stemte for, og som den Gang blev meget varmt anbefalet netop af det ærede Medlem, der i Dag har havt Ordet. Dette var klart, og det er klart, at en endelig Ordning af denne Sag kan naas paa den Basis, og jeg anser det for at være af Betydning at laa dette fast. Vil man nu sige, at Intet opnaas derved, at det er et Tilbagestrid og ikke noget Fremstrid, tror jeg, at en saadan Udtalelse vil staa i en skrigende Modstrid til, hvad der er udtalt fra mange Sider, og hvad der er blevet meget stærkt fremhevet endog af dem, som ingenlunde ere tilbøjelige til at slutte sig til Ministeren. Det skulde ogsaa være forunderligt, om en saadan Anskuelse, efter nærmere Overveielse af Sagen, skulde gjøre sig gjældende i større Omfang i Landet, thi det er ganske sikkert, at alle de Hovedbulleper, hvorpaa man i en lang Narrække netop har havt Opmærksomheden henendt, og som have fremkaldt Misforstøelse med den nuværende Tilstand, efter Alles Mening blive afhjulpne ved de Forslag, som kunne have været førte igjennem her i Rigsdagen, og som kunne føres igjennem. Hvad er det, der er fremhavet tidligere? Det er for det Første det, som man mente, Urigtige og i flere Henseender Skadelige i, at der for Geistlige findes Lønninger, hvis Størrelse langt overgaar de Lønninger, som gives andre Stillinger af tilsvarende Bestaffenhed. Dette maatte man ønske at forandre, ikke blot af Hensyn til Sagen i og for sig, men ogsaa fordi en hel Del geistlige Embeder vare overordentlig slet aflagte, at det var en Ulykke ikke blot for Præsten selv, men ogsaa for Menigheden. Ved en Omordning vilde man kunne opnaa det store Gode, at man kunde forbedre Lønningerne for de daarligere Præsteembeder, hvorved atter kunde opnaas, at der ikke længere blev den Trang til hyppige Forslyttelser, som nu finder Sted, og som ikke blot kunne falde hårdt paa Præsten, men som ogsaa ofte kunne være særdeles mislige for Menigheden selv. Dette var en Hovedbetragtning, og den vilde, tør jeg nok sige, fuldstændig ske Jyldest ved det Forslag, jeg nærmest har for Die. Man havde dernæst en anden Tanke, som ogsaa var gjennemgaaende, nemlig den, at der var noget efter Nutidsforholdene Uheldigt og for selve det kirkelige Liv Misligt i det tvungne Offer. Man fandt, at Offering i Kirken var særdeles uheldig, og navnlig fandt man, at dette maatte siges om den tvungne Offering. Man var saa overbevist derom og søgte det saa stærkt, at man under de tidligere Forhandlinger endog var rede til at gaa